

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda

Judecători – Țurcan Anatolie, Alerguș Constantin, Timofti Vladimir, Boico Victor

judecând fără citarea părților recursului ordinar declarat de partea vătămată Burlaca Nicolai, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 31 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Rodomaniuc Dmitri xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.07.2017 – 02.08.2017;

Instanța de apel: 23.08.2017 – 31.01.2018;

Instanța de recurs: 04.04.2018 – 05.06.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 02 august 2017, adoptată în procedură simplificată în baza art.364¹ Cod de procedură penală, Rodomaniuc Dmitri a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(3) Cod penal, la 4 ani închisoare.

În baza art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată pe un termen de probă de 5 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că la 03.07.2017 în jurul orei 15:30, aflându-se în mun. Bălți, lângă magazinul „La iaz”, fiind în stare de ebrietate și manifestând o agresivitate excesivă, fără careva motive, a inițiat un conflict cu Burlaca Nicolai și din intenții huliganice, încălcând ordinea publică, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, cu obrăznicie deosebită, l-a lovit pe Burlaca Nicolai de mai multe ori cu pumnul în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de înștiințare din punctul traumatologic a spitalului clinic municipal Bălți „fractura oaselor nazale excoriația feței”, după care a luat o piatră și numindu-l cu cuvinte necenzurate a aruncat-o în direcția

ultimului. După ce Burlaca Nicolai a plecat la lacul „Orășenesc”, care este situat în apropiere, să se spele, unde a fost ajuns de către Rodomaniuc Dmitri, care având un cuțit în mână și numindu-l cu cuvinte necenzurate și cu strigăte „te omor” s-a năpustit asupra lui N. Burlaca, însă acțiunile lui huliganice au fost stopate de către cet. Culaghin Veceslav.

În drept, prima instanță a încadrat acțiunile acestuia în baza art.287 alin.(3) Cod penal, huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei de opunere a rezistenței persoanelor care curmă actele huliganice, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu aplicarea armei și altor obiecte pentru vătămare integrității corporale și a sănătății.

3. Nefiind de acord cu sentința, aceasta a fost atacată cu apel de către procuror și partea vătămată Burlaca Nicolai.

3.1. Procurorul a solicitat casarea parțială a sentinței în partea ce ține de soluționarea chestiunii privind încasarea cheltuielilor judiciare, pronunțarea unei noi hotărâri în aceasta parte, potrivit căreia să fie dispusă încasarea în beneficiul statului de la inculpat a sumei de 128 lei, în rest sentința să fie menținută fără modificări.

În motivarea apelului declarat, procurorul indică drept temei faptul că acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru a dovedi vina inculpatului în comiterea infracțiunii, cheltuieli ce au fost trecute în contul statului, soluția primei instanțe fiind neîntemeiată și pasibilă anulării.

Din materialele cauzei penale s-au constatat cheltuieli judiciare în mărime de 128 lei pentru efectuarea raportului de expertiză nr.510 din 05.07.2017.

Conform art.227-229 Cod de procedură penală, cheltuielile de judecată cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, iar plata acestora este suportată de condamnat sau este trecută în contul statului.

Astfel, legea permite ca cheltuielile judiciare să fie suportate de condamnați, însă instanța de judecată neîntemeiat a respins încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 128 lei de la inculpat.

3.2. Partea vătămată Burlaca Nicolai a solicitat casarea sentinței și rejudecarea cauzei în partea încasării cuantumului prejudiciului moral și material.

În motivarea apelului, partea vătămată a indicat că prima instanță nejustificat a aplicat o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege, neținând cont de gravitatea infracțiunii și de personalitatea inculpatului.

De asemenea, a menționat că prima instanță nejustificat a aplicat prevederile art.90 Cod penal și a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare aplicate față de Rodomaniuc Dmitri pe un termen de probă de 5 ani.

Apelantul, a mai indicat că are față de Rodomaniuc Dmitri pretenții de ordin material și moral, iar prima instanță nu le-a examinat, deoarece el nu a fost atras în proces.

Reieșind din circumstanțele cauzei, partea vătămată a solicitat instanței de apel, să facă o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei, prin prisma bazei probante administrate de organul de urmărire penală și cercetate în prima instanță, să aprecieze critic sentința respectivă și să o caseze ca fiind neîntemeiată.

Apelantul, invocând prevederile art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, pct.14.2 și pct.14.7 a Hotărârii Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel, completată prin hotărârea nr.10 din 24.12.2010, a indicat că apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, ce prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în fața primei instanțe.

Totodată, a menționat că inculpatului i s-a stabilit o pedeapsă prea blândă, iar pretențiile sale de ordin material și moral nejustificat au fost lăsate fără soluționare.

Prin urmare, apelantul a considerat că au fost încălcate cele mai importante principii ale dreptului penal, și anume principiul umanismului, echității, individualizării răspunderii și pedepsei penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 31 ianuarie 2018, apelul declarat de procuror a fost respins, iar apelul părții vătămate a fost admis cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia Rodomaniuc Dmitri a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal și cu aplicarea art.364¹ Cod de procedură penală, i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 3 ani în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Burlaca Nicolai s-a admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că, în prima instanță, cauza penală a fost judecată în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, din care motiv nu se va expune asupra probatoriului administrat.

Referitor la latura contestată de procuror ce ține de neîncasarea din contul inculpatului a cheltuielilor suportate pe cauză pentru efectuarea raportului de expertiză, instanța de apel a apreciat că prima instanță la examinarea cauzei corect nu a dispus încasarea cheltuielilor de judecată, deoarece expertiza a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea constatării gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, care la rândul său au determinat încadrarea juridică a faptei, acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, pusă în sarcina părții acuzării. Astfel, instanța de apel a considerat neîntemeiat argumentul invocat de procuror în apelul declarat.

Totodată, instanța de apel a reținut, că procurorul participant în ședința instanței de apel nu a susținut apelul declarat de către procurorul în procuratura mun. Bălți Galben Mihai și a solicitat respingerea acestuia ca fiind vădit nefondat, indicând că în apelul declarat se face mențiune la suma de 128 lei, care a fost cheltuită pentru examinarea părții vătămate, necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii.

În continuare, referitor la argumentele apelantului Burlaca Nicolai privind blândețea pedepsei stabilite inculpatului, instanța de apel a indicat că prima instanță a stabilit o pedeapsă prea blândă, care nu este echitabilă faptei infractori ale comise, nu corespunde împrejurărilor cauzei și normelor legale și nu va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, astfel existând temei legal pentru casarea sentinței în latura aplicării pedepsei inculpatului, dat fiind că la soluționarea chestiunii respective nu s-a acordat deplină

eficiență dispozițiilor art.art.61,75 Cod penal, privitor la scopul pedepsei penale și criteriile generale de individualizare a pedepsei.

De asemenea, art.90 Cod penal prevede că instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana vinovatului, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepse aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

Din materialele cauzei rezultă, că inculpatul Rodomaniuc Dmitri nu este la prima abatere, anterior acesta a mai fost judecat în anii 2003 și 2011 la pedeapsă cu suspendarea condiționată a pedepsei.

Astfel, având în vedere aceste circumstanțe, precum și atârănarea inculpatului față de cele săvârșite, instanța de apel conchide că inculpatul Rodomaniuc Dmitri nu întrunește condițiile necesare pentru a se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În circumstanțele menționate, instanța de apel a considerat că pedeapsa reală de privare de libertate, va fi efectivă pentru reeducarea și corijarea celui vinovat, va restabili drepturile lezate în urma comiterii infracțiunii, pedeapsă pe care instanța de apel o consideră echitabilă faptei infracționale săvârșite și fiind în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale și care va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Luând în considerație faptul că în cadrul primei instanțe cauza penală a judecată în procedură simplificată, la stabilirea noii pedepse, instanța de apel a ținut cont de limitele prevăzute de art.364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Reieșind din cele menționate supra, instanța de apel a stabilit inculpatului Rodomaniuc Dmitri în baza art.287 alin.(3) Cod penal, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În ceea ce privește acțiunea civilă intentată de către partea vătămată Burlaca Nicolai împotriva inculpatului Rodomaniuc Dmitri, instanța de apel a indicat că există temei legal pentru admiterea acțiunii civile în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, cu explicarea părții vătămate Burlaca Nicolai a dreptului de a se adresa în ordinea procedurii civile.

Instanța de apel a remarcat că, în prima instanță, cauza penală în privința lui Rodomaniuc Dmitri s-a examinat în procedură simplificată conform prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, în urma acceptării cererii inculpatului de examinare a cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, considerente din care partea vătămată Burlaca Nicolai nu a participat la examinarea cauzei. Astfel, partea vătămată nu și-a formulat pretențiile referitor la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune de către inculpatul Rodomaniuc Dmitri.

La examinarea cauzei în instanța de apel partea vătămată Burlaca Nicolai a înaintat acțiune civilă, prin care a solicitat încasarea din contul inculpatului Rodomaniuc Dmitri în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 958,65 lei și a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei, acțiune pe care a susținut-o în ședința instanței de apel (f.d.125-127).

Sub acest aspect, instanța de apel a indicat că partea vătămată nu a intentat acțiunea civilă până la terminarea cercetării judecătorești în prima instanță, iar instanța de apel, la

judicarea cauzei verifică legalitatea hotărârii atacate în privința acelor fapte care au format obiectul judecării în prima instanță.

Reieșind din cele expuse, în special de faptul că cauza penală a fost judecată în conformitate cu procedura reglementată de prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat necesar de a admite acțiunea civilă intentată de partea vătămată Burlaca Nicolai în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor solicitate de partea vătămată să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, cu explicarea părții vătămate a dreptului de a se adresa cu acțiune în ordinea procedurii civile.

6. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, partea vătămată Burlaca Nicolai a contestat-o cu recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului, partea vătămată susține că instanța de apel a adoptat o hotărâre neîntemeiată, fără a soluționa cauza prin prisma celor invocate în apel.

Așadar, recurentul menționează că instanța de apel a stabilit inculpatului Rodomaniuc Dmitri o pedeapsă prea blândă în raport cu circumstanțele cauzei.

Instanța de apel a modificat pedeapsa în privința inculpatului Rodomaniuc Dmitri, însă la stabilirea acesteia nu a dat deplină eficiență prevederilor art.61, 75 Cod penal, și a stabilit o pedeapsă ce nu este raportată la personalitatea infractorului, la caracterul infracțiunii săvârșite și la consecințele survenite.

Totodată, recurentul menționează că, el are pretenții de ordin material și moral față de Rodomaniuc Dmitri, care au fost înaintate în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, însă instanța de apel nu le-a soluționat, deși dânsul a prezentat toate actele confirmative solicitărilor înaintate și din aceste motive consideră că decizia instanței de apel este pasibilă de a fi casată.

7. Asupra recursului declarat, procurorul a depus referință prin care solicită admiterea recursului în partea acțiunii civile și dispunerea rejudecării cauzei în această parte, în rest solicită respingerea recursului ca inadmisibil.

8. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, în vederea susținerii acestei statuări expunându-se următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, fără citarea părților, este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

La caz, din conținutul recursului declarat, rezultă că recurentul nu invocă careva temeiuri de drept stipulate exhaustiv în art.427 Cod de procedură penală, însă, se deduce dezacordul acesteia față de pedeapsa stabilită inculpatului și de soluționarea acțiunii civile.

În primul rând, Colegiul penal lărgit reține că, în prima instanță, cauza penală a fost examinată în procedură simplificată în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, procedură prevăzută la art.364¹ Cod de procedură penală.

Sub acest aspect, este necesar de a menționa că inculpatului este stabilit termenul pedepsei stabilite conform noilor limite de pedeapsă, calculate potrivit regulii prescrise la art.364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, nefiind atestate careva erori de calcul.

Cât privește categoria pedepsei stabilite, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, fiind în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând cont de prevederile de la art.art.61, 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele care atenuează răspunderea, de influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului.

La acest capitol, se conchide că pedeapsa stabilită inculpatului Rodomaniuc Dmitri de către instanța de apel, este stabilită corespunzător gravității faptei, în raport cu pericolul social, cu reținerea atitudinii inculpaților față de cele comise, dar și în corespundere cu limitele prevăzute de Partea specială a Codului penal, prin urmare, argumentele recurentului precum că pedeapsa stabilită inculpatului este prea blândă, sunt respinse ca fiind neîntemeiate.

Totodată, Colegiul penal lărgit accentuează că instanța de apel a casat sentința primei instanțe, anume în latura stabilirii pedepsei, constatând că pedeapsa stabilită de către ultima este prea blândă, și a stabilit o nouă pedeapsă mai aspră sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În continuare, Colegiul penal lărgit se va expune asupra argumentelor invocate de recurent în partea ce ține de soluționarea acțiunii civile de către instanța de apel.

În acest context, Colegiul remarcă că instanța de apel corect a constatat că partea vătămată Burlaca Nicolai nu a înaintat acțiunea civilă până la finisarea cercetării judecătorești în prima instanță, dar a intentat-o în instanța de apel.

În situația dată, luându-se în considerație că în cadrul primei instanțe cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, oferă posibilitatea instanței de judecată de a admite în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului prejudiciilor solicitate să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

Tot aici, Colegiul penal lărgit reține ca fiind întemeiate aprecierile instanței de apel asupra faptului că nu poate verifica legalitatea hotărârii atacate în latura solicitată, deoarece în privința acestor fapte prima instanță nu s-a expus și ele nu au format obiectul judecării în prima instanță.

Din considerentele menționate supra, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că argumentele invocate de către recurent precum că instanța de apel nu a soluționat pretențiile morale și materiale înaintate în privința recurentului, urmează a fi respinse ca nefondate, deoarece nu combat concluziile din conținutul deciziei contestate.

Reieșind din cele consemnate, Colegiul penal lărgit conchide că decizia recurată este una legală, a cărei motivare coincide cu soluția adoptată și corespunde prevederilor

art.art.414-418 Cod de procedură penală, lipsind temeiuri pentru admiterea recursului declarat, motiv din care se impune soluția de a respinge recursul, ca inadmisibil.

9. În conformitate cu art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către partea vătămată Burlaca Nicolai, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 31 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe *Rodmaniuc Dmitri xxxxx*, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 05 iulie 2018.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Alerguș Constantin

Timofti Vladimir

Boico Victor